

קבץ

תוֹךְ הַנַּחֵל

הַבּוֹרִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים, מְעוֹדְרִים מְעִירִים וּמְחַזְקִים, אֲשֶׁר מִתּוֹךְ הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר
חֲכָמָה נוֹבְעִים, לְהַחְיֹת נֶפֶשׁ כָּל חַי וּמְשֹׁם יִשְׁקוּן הַעֲדָרִים, לְהַתְחַזֵּק בַּעֲבוּרַת הַבּוֹרָא
כָּל דְּרָגָה שִׁיחִיו נִמְצָאִים

אֲשֶׁר נֶאֱמָרוּ עַל יְדֵי

מֶרֶן מוֹתֵרָא "שׁ שְׁלִיט"א

בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית פְּרָשַׁת מִקֵּץ ה'תשע"ד

יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת מַעֲנִין מְכִירַת יוֹסֵף וְהַשּׁוֹבְבוֹת לְאוֹר הַחֲנֻכָּה, וְעִנְיֵן מְלַחֲמַת
הַיּוֹנִים נֶגֶד הַקְּדוּשָׁה, וַיִּבְאֵר כַּמָּה עִנְיָנִים בְּעִנְיַי הַפְּרָשָׁה, וַיַּעֲזֵר עַל עֲזָרָה
לְהוֹלֵת וּמִצּוֹת הַצְּדָקָה הַשּׁוֹבְבוֹת לְחֲנֻכָּה

וַיֵּצֵא לְאוֹר עֲרֵב שֶׁבַת קִדְשׁ פְּרָשַׁת מִקֵּץ תשע"ה

עַל יְדֵי תַלְמוּדֵי מְתוּבָתָא 'הַיְבֵל הַקִּדְשׁ' חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב

עִיר הַקִּדְשׁ יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכְב"א

הַפֶּתַח לְהַשִּׁיג אֶת הַקּוֹנְטָרַס הַקְדוֹשׁ הַזֶּה
וְכָל סִפְרֵי אֲדָמוֹ"ר מוֹהֲרַ"ן מִבְּרֶסְלֵב זי"ע
וְסִפְרֵי תַלְמִידָיו הַקְדוֹשִׁים:

בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל

יַבְנָאֵל עִיר בְּרֶסְלֵב

גָּלִיל.

בְּאַרְצוֹת הַבְּרִית

מִתִּיבְתָא הַיְבֵל הַקְדֹּשׁ

Mesifta Heichal Hakodesh

1129 – 42nd Street

Brooklyn N.Y. 11219

ניתן לקבל את הגליון מידי שבוע באמצעות הדוא"ל
breslovinternational@gmail.com

סְעֻדַת בְּרִית מִילָה יוֹם א' פְּרָשַׁת מִקֵּץ תִּשְׁע"ד

מְאָמֵר

וְעַתָּה אֵל תַּעֲצָבוּ

בְּיוֹם רֵאשׁוֹן פְּרָשַׁת מִקֵּץ בַּבֶּקֶר, הִתְקַנְּמָה שְׂמֵחַת בְּרִית מִילָה לְאַחַד מְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ
בְּבֵית מִדְרָשׁוֹ שֶׁל מוֹהֲרָא"ש ג"י, וּבִשְׁעַת הַסְּעֻדָה אָמַר מוֹהֲרָא"ש ג"י דְּבוּרִים
נִפְלְאִים מְאֹד לְכַבוֹד מִצְוַת בְּרִית מִילָה.

אִיךָ לְעִבּוֹר הַחַיִּים לְשָׁלוֹם

פִּתְחָה וְאָמַר מוֹהֲרָא"ש ג"י, הִנֵּה הַפְּרָשִׁיּוֹת שְׁקוֹרִין בְּיָמֵינוּ אֵלּוּ בַּתּוֹרָה,
מֵעֲנִין יוֹסֵף הַצַּדִּיק וְאַחִיו, הֵם לְמוֹדִים נִפְלְאִים מְאֹד לְכָל אָדָם בְּכָל
עַתָּה וּבְכָל זְמַן, לְלַמֵּד אוֹתוֹ אִיךָ שְׂיִזְכֶּה לְעִבּוֹר אֶת הַחַיִּים לְשָׁלוֹם, וְעַל
יָדֵן נוֹכַח לְהוֹצִיא הַתְּעוֹרְרוֹת נִפְלְאָה לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְלִשְׁמִירַת
בְּרִית מִילָה, שֶׁהִיא הִיסוּד וְהַעֲקָר שֶׁעָלֶיהָ עוֹמֵד הַכֹּל.

וְיֵצֵא לִבָּם וַיִּתְרַדּוּ אִישׁ אֶל אָחִיו לְאָמַר מַה זֹאת עָשָׂה אֱלֹהִים לָנוּ
הִנֵּה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים שׁוֹאֲלִים (תַּעֲנִית ט' ע"א), עַל הַפְּסוּק (מִשְׁלֵי י"ג, ג)
"אֵוֹלֶת אָדָם תִּסְלַף דָּרְכוֹ וְעַל ה' יִזְעַף לְבוֹ", שֶׁפְּרוּשׁוֹ, שְׁמוֹתָיו שֶׁל אָדָם
מֵעַקְמֹת לוֹ אֶת דָּרְכוֹ, וְגוֹרֶמֶת לוֹ צָרוֹת וְיִסּוּרִים, אֲבָל בְּאִשֶּׁר בָּאָה לוֹ
הַצָּרָה – זוֹעֵף לְבוֹ עַל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמְחַרְחֵר אַחַר מִדַּת הַדִּין

(כמו שפרש רש"י). וְחַכְמִים שׁוֹאֲלִים, אִיפּוֹא מִרְפוּז דְּבַר זֶה, חֲפֵתוֹב בְּסִפְרֵי מִשְׁלֵי, בַּתּוֹרָה חֲפֵתוֹבָה עַל יְדֵי מִשְׁחָה? כִּי לִיכָא מִיּוֹדֵי דְלֵא רְמִיזָא בְּאוֹרֵיתָא (אין דבר שלא יהיה מרפוז בתורה), וְאוֹמְרֵת הַגְּמָרָא, תִּדְבַּר מִרְפוּז בְּפִרְשֶׁת הַשְּׁבוּעַ, בְּפֶסוּק (בְּרֵאשִׁית מ"ב) וַיֵּצֵא לָבָם וַיַּחֲרִדוּ אִישׁ אֶל אָחִיו לֵאמֹר מַה זֹאת עָשָׂה אֱלֹהִים לָנוּ, שֶׁהָרִי אָחִי יוֹסֵף, הִרְעוּ לוֹ וּבְקִשׁוֹ לְהִרְגוֹ, וּמָכְרוּ אוֹתוֹ לַמִּצְרַיִם, וְנִרְמָזוּ כָּל הַצְּרוּת, וְעַכְשָׁו כְּשֶׁבָּאָה עֲלֵיהֶם הַצָּרָה מֵאֵת הַשְּׁלִיט שֶׁבְּמִצְרַיִם, שְׁלֵא יָדְעוּ שֶׁהוּא יוֹסֵף, הִרְהָרוּ אַחַר מִדּוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, וְאָמְרוּ מַה זֹאת עָשָׂה אֱלֹהִים לָנוּ, וּבְאֵמֶת, זֶה גּוֹפֵא הִיָּה עֶקֶר כּוֹנֵנֵנוּ שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק, שֶׁדְּבַר אַתֶּם קִשׁוֹת, וְגִלְגַּל עֲלֵיהֶם כָּל הַעֲלִילוֹת וְהַתְּלַוּוֹת, שֶׁיַּחֲזִירוּ בַּתְּשׁוּבָה וַיֹּאמְרוּ (שם) אֲבָל אֱשִׁמִּים אֲנַחְנוּ עַל אָחֵינוּ וְגו', וַיִּתְחַרְטוּ בְּאֵמֶת עַל כָּל מַעֲשֵׂיהֶם, וְרַק לְאַחַר שֶׁחִבֵּן יוֹסֵף, שֶׁהִתְחַרְטוּ בְּאֵמֶת בַּחֲרָטָה גְּמוּרָה, וּמָסְרוּ נַפְשָׁם לְהַצִּיל אֶת בְּנֵימִין, אִזּוּ נִתְּוּדַע לָהֶם וְאָמַר, אֲנִי יוֹסֵף.

וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אָחִיו גִּשׁוּ נָא אֵלַי, וַיִּגְשׁוּ

וְהִנֵּה מִיַּד בְּאֶשֶׁר נִתְּנָה יוֹסֵף אֶל אָחִיו, כְּתִיב (שם מ"ה, ד): "וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אָחִיו גִּשׁוּ נָא אֵלַי, וַיִּגְשׁוּ"; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ תְּקַדּוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה צ"ג, י - מוּבָא שָׁם בְּפִרּוּשׁ רִש"י): 'קָרָא לָהֶם בְּלִשׁוֹן רַבָּה וְתַחֲנוּנִים, וְהִרְאָה לָהֶם שֶׁהוּא מְהוּל'. וְאֵיתָא בְּזֵהר תְּקַדּוּשׁ (לָד-לָד צ"ג ע"ב): שֶׁבְּשִׁעָה שֶׁאָמַר לָהֶם אֲנִי יוֹסֵף, תְּמַהוּ הָאֲחִים מְאֹד, אִיךָ זָכָה לְגִדְלָה כְּזֹאת, לְהִיּוֹת מְלָךְ בְּמִצְרַיִם? אֲבָל כְּשֶׁהִרְאָה לָהֶם הַפְּרִיָה קִדְשׁ, וְהִבִּינוּ

ששמר אותו בתכלית הקדשה ולא פגם בו כלל, נבחלו מאד, ומיד הבינו למה זכה לגדלה זאת, כי השומר בריתו זוכה למלכות, עין שם. נמצא, שרק אז, בהתגלותו של יוסף הצדיק אל אחיו על ידי ברית מילה, הבינו השבטים את עצם מעלת יוסף הצדיק, ואיך שדרכו להוריד עצמו אל אנשים פחותים וירודים, ולקרב רחוקים אל השם יתברך, היא דרך אמיתית ונכונה, ובחנם רדפו אותו וגרמו לו כל הצרות, כי קדשתו הגדולה גרמה לו לעלות על הכל.

דבר כזה יכול לומר רק איש קדוש מאד

ואכל איפוא היה עקר התגלות גדלת יוסף הצדיק, ואל מה שזכה על ידי שמירת הברית? זה כתוב בפסוק שלאחריו (פסוק ה'): **ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכרתם אותי הנה בי למחיה שלחני אלהים לפניכם;** הרי תתארו לעצמכם, אח צעיר, שכל אחיו הגדולים קנאו בו, והתאספו עליו להרוגו, ושפו בו הכלבים, והשליכו אותו לבור של נחשים ועקרבים, ולבסוף מכרו אותו לעבד למצרים, אחר כל הצרות והיסורים הנוראים האלו, הוא מכריו ואומר להם: **ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכרתם אותי הנה בי למחיה שלחני אלהים לפניכם!** שלא יהיו בעצבות, ולא יחר להם, כי הכל היה בהשגחת המאציל העליון! דבר כזה יכול לומר רק איש קדוש מאד, ששמר הברית בתכלית השלמות, עד שאין בו שום שמין של פעם ורע לב פלפי אלו שהרעו לו, ורואה רק השגחת השם יתברך בכל פרטי החיים.

הלמוד שנשאָר לָנוּ לְדוֹרוֹת

וְזוּה הַלְמוּד שֶׁנִּשְׁאָר לָנוּ לְדוֹרוֹת, שְׂאֵדָם צָרִיף לְזִכּוֹת לְקַדְשֵׁת מִצּוֹת מִיָּלָה, וְלִשְׁמִירַת הַבְּרִית, עַד שִׁינְקָה עֲצֻמוֹ מִכָּל שְׂמִיץ שֶׁל פֶּעַם וַחֲרוֹן אִף, וַיִּכְיֶר עֵצֶם הַשְּׁנֵחָתוֹ שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל פְּרָטֵי הַחַיִּים, עַד שֶׁאֶפְלוּ מִתּוֹךְ כָּל הַצָּרוֹת שֶׁעוֹבְרוֹת עָלָיו בַּחַיִּים, יִכִּיר אֶת מִזְבְּחוֹ יִתְבָּרַךְ הַגְּנוּזָה בְּתוֹכָם, וְלֹא יִקְפִיד עַל הַמְרַעִים לוֹ כָּלָּל, שֶׁזוּה יִהְיֶה הַלְמוּד שֶׁל אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא מִלֵּאָה הַבְּרִית, שְׂיִבּוֹא לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם בְּעוֹלָם (עֲדִיּוֹת פָּרָק ח'), וַיִּמְחַלוּ הַבְּרִיּוֹת זֶה לָזֶה, עַל יְדֵי שְׂיִמְצָאוּ הַשְּׁנֵחָת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל פְּרָטֵי הַחַיִּים. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹפְנֵנוּ בְּזִכּוֹת מִצּוֹת מִיָּלָה שֶׁאֲנַחְנוּ מְקִימִים, לְקַבֵּל פָּנֵי אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא, שְׂיִבּוֹא וַיִּבְשֹׂר אֶת הַגְּאֻלָּה, וַיִּנְרָאָה בְּבִיאַת מוֹשִׁיחַ צְדָקְנוּ, בְּמִתְהַרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן וְאָמֵן.

סעדה שלישית פְּרִשֶׁת וַיֵּצֵא ה' תשע"ד

מֵאָמֵר

אָבֵל אֲשֵׁמִים אֲנַחְנוּ

בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית, סַעֲדַת רַעְוָא דְרַעְוִין, דְּבַר מוֹתְרָא"ש נ"י דְּבוּרִים נוֹדָאִים וְנַפְלָאִים מְאֹד עַל פִּי דְבַרֵי רַבְנֵנוּ ו'ל פְּלִקוּמֵי מוֹתְרָן חֲלֵק א' סִימָן י"ג, הַמְדַּבֵּר מִהַמְשַׁבֵּת הַשְּׁנֵחָה עַל יְדֵי שְׁבִירַת תְּאוֹת מְמוֹן וּמִצְנַת צְדָקָה, עֵין שֵׁם.

להמשיך השגחה שלמה - שישפר תאורת ממוזן

פתח ואמר מוהר"א ש"נ"י, רבנו ז"ל אומר (מוהר"א ש"נ"י תור בקצור, על כפיה נקודות שבתורה זו של רבנו ז"ל): 'להמשיך השגחה שלמה אי אפשר, אלא עד שישפר תאורת ממוזן, ושכירתה הוא על ידי צדקה, וזה בחינת התגלות משיח, שאזי יתבטל חמדת הממוזן, כמו שכתוב (ישעיהו ב, כ): "ביום החוה ישליך האדם את אלילי כסףו ואיליו זהבו", וזה בחינת (איכה ה, כ): "רוח אפינו משיח ה'", וכל זמן שיש עבודה זרה זאת של ממוזן בעולם, חרון אף בעולם; וכפי הבטול של עבודה זרה זאת, כן נתבטל החרון אף, בבחינת "רוח אפינו משיח ה'", ונמשך הסוד בעולם, בבחינת (תהלים יח, נא): "יעושה הסוד למשיחו", ובשיתגלה הסוד הזה, יתמשך הדעת, שהיא בגין הבית, בבחינת (שם ה, ח): "ואני ברב הסוד אבוא ביתך", כמו שכתוב בזהר (פינחס רב ע"ב): 'וימינא דא זמין למבנא בי מקדשא, כי הדעת הוא בחינת בית, כמאמר חז"ל (ברכות לג ע"א): 'מי שיש בו דעה, כאלו נבנה בית המקדש וכו'; עין שם כל זאת בדברי רבנו ז"ל.

צדקה וחסד מבטלים מעל האדם חמדת הממוזן

והסביר מוהר"א ש"נ"י, כי הנה רבנו ז"ל מנלה בתורה זו, עצם מעלת הצדקה והחסד, שעל ידה יבנה בית המקדש. כי צדקה וחסד מבטלים מעל האדם חמדת הממוזן, וממשיכים עליו השגחה שלמה, כי למה אדם עושה צדקה וחסד בגופו ובממוזו, ואינו מפרד שיהסר לו מה שיתן לאחרים? אין זה אלא מחמת שפאמין בהשגחתו

יתברך הפרטי פרטית, ויודע שכל מה שיתן לאחרים, יחזיר לו תקדוש ברוך הוא, נמצא, שבכל מעשה של צדקה וחסד, מתגלה עצם בטחונו ואמונתו בהשגחת השם יתברך, וזה ממשיך עליו השגחה שלמה, כי בכל שאדם בוטח בו יתברך, ומכנים בעצמו אמונת ההשגחה, בן נמשכת עליו השגחה שלמה, ואז באמת לא חסר לו כלום.

כל פְּרוּטָה שֵׁישׁ לוֹ, בָּאָה לוֹ בְּהִשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן בְּרוּךְ הוּא וְנָהוּ הַתִּקּוֹן וְחִבְטוּל שֶׁל חֲמֻדַּת מָמוֹן, כִּי חֲמֻדַּת מָמוֹן בָּאָה עַל יְדֵי שְׂאֵדָם שׁוֹכֵחַ שֶׁכֵּל פְּרַנְסָתוֹ בָּאָה לוֹ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְנִדְמָה לוֹ אֲשֶׁר (דְּבָרִים ה, י): "כְּחֵי וְעֵצִים יְדֵי עֲשֵׂה לִי אֵת הַחַיִל הַזֶּה". וְלִכֵּן הוּא לְהוֹט מְאֹד אַחֵר הַמָּמוֹן, וְאִינוּ יָכוֹל לִפְעַל בְּעֵצְמוֹ לָתֵת צְדָקָה, וְלַעֲשׂוֹת חֶסֶד, כִּי לָמָּה יִתֵּן מֵהוֹנוֹ וּרְכוּשׁוֹ לְאַחֲרִים? הֲלֹא עֶבֶד קָשָׁה בְּעִבּוֹר מָמוֹנוֹ, וְלָמָּה יִרְשׁוּ אַחֲרַיִם אֵת אֲשֶׁר רָכַשׁ לְנַפְשׁוֹ? אֲבָל תִּכְפֹּף וּמִיד שְׂאֵדָם מְכַנִּים בְּעֵצְמוֹ אֱמוּנַת הַהִשְׁגָּחָה, וְיִוָּדַע שֶׁכֵּל פְּרוּטָה שֵׁישׁ לוֹ, בָּאָה לוֹ בְּהִשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן בְּרוּךְ הוּא, וּמֵאֲמִין שֶׁתִּקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן פְּקֻדוֹן בְּיָדוֹ, הֵינּוּ הַכֶּסֶף שֶׁל הָעֲנִי, וְעֲלָיו לְהַחְזִיר פְּקֻדוֹנוֹ, אֲזִי תִכְפֹּף וּמִיד מְקַבֵּל כָּל עֲנִי בְּסִכַּר פְּנִים יְפוֹת, וְדוֹרֵשׁ מִזְבָּחוֹ, וְנֹתֵן לוֹ בְּעֵינַי יָפָה כְּפִי הַשְּׂגַת יְדוֹ, וְשָׂמַח מְאֹד שֶׁתִּקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹהֵב אוֹתוֹ, וְזָכָה אוֹתוֹ עִם מִצְוֵה רַבָּה בְּזֹאת, וְכִדְאִיתָא בְּזוֹהַר (פְּרִשֶׁת וַיֵּרָא קֹד ע"א) שְׁמִי שֶׁתִּקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹהֵב אוֹתוֹ, שׁוֹלַח לוֹ עֲנִי, לְזָכָת אוֹתוֹ עִם מִצְוֹת צְדָקָה.

לְדַבֵּר דְּבוּרֵי נְחוּם עַל לֵב הָעֲנִי, שָׁנָה יוֹתֵר מִלֵּתֵת לוֹ הוֹן רַב

וְאֶפְלוּ אִם אֵין בְּיָדוֹ לָתֵת לוֹ נְתִינָה חֲשׁוּבָה וְחֲגוּנָה – הוּא מִפְּנֵים אֵת
הָעֲנִי בְּכָל מִינֵי פִּיּוּם, שָׁנָה נְחֹשֵׁב כְּמוֹ צְדָקָה מִפֶּשַׁע, וְאֶפְלוּ יוֹתֵר
מִפְּנֵי, וְכִמוֹ שְׂאוּמְרִים הַכְּמִינֵי הַקְּדוּשִׁים (בְּכֹא בְּתָרָא ט' ע"ב): 'הַנּוֹתֵן
פְּרוּטָה לְעֲנִי מִתְּבַרְךָ בְּשֵׁשׁ בְּרָכוֹת, וְהַמְּפִיֵּסוֹ בְּדְבָרִים מִתְּבַרְךָ בִּי"א
בְּרָכוֹת'; כִּי יוֹתֵר שָׁנָה לְדַבֵּר דְּבוּרֵי נְחוּם וְחֲזוּק עַל לֵב הָעֲנִי, מִלֵּתֵת
לוֹ הוֹן רַב, וְרֵאוּי לֹאמֹר לְעֲנִי: "הָאֲמֵן לִי, אִם הָיָה לִי כֶּסֶף, הָיִיתִי
מִשְׁלֵם כָּל הַהוֹצָאוֹת שְׁלָךְ" – "אִם הָיָה לִי כֶּסֶף, הָיִיתִי עוֹשֶׂה כָּל
הַחֲתָנָה שְׁלָךְ" ... וְאִף עַל פִּי שְׁנַרְאָה כְּמוֹ שְׂמֻנְזִים קָצֵת, אֲבָל עַל
דְּבָרִים כְּאֵלוֹ וְכִיּוֹצֵא בָּהֶם נֶאֱמָר (יְבֻמוֹת ס"ה ע"ב): 'מִתֵּר לוֹ לְאָדָם לְשִׁנּוֹת
בְּדַבַּר הַשְּׁלוֹם, כִּי בָּזָה שְׂאֵתָהּ אֹמֵר לוֹ דְּבוּרֵי פִּיּוּם, הָעֲנִי רוֹאֵה שְׂוִישׁ
מִי שְׂמֻבִּין אוֹתוֹ, וּמְרַגִּישׁ אֵת צַעְרוֹ, וּבָזָה מִקַּל עָלָיו הַרְבֵּה, יוֹתֵר
מֵאֵם הָיוּ נוֹתְנִים לוֹ סְכוּם גְּדוֹל שֶׁל כֶּסֶף.

שְׂעוּשָׁה שְׁלוֹם בֵּינוֹ לְבֵין הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא

וְלֹא עוֹד אֵלֶּא שְׂעוּשָׁה שְׁלוֹם בֵּינוֹ לְבֵין הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכִמוֹ
שְׂכַתּוּב (ישעיהו לב, יז): 'וְהָיָה מַעֲשֵׂה הַצְּדָקָה שְׁלוֹם', וְאִתָּא בְּזַחַר
הַקְּדוּשׁ (וְהַר הַדָּשׁ רִית צב ע"ב), שְׂצֻדָּקָה עוֹשֶׂה שְׁלוֹם מִפֶּשַׁע, כִּי הָעֲנִי
מִסְתַּוְּבֵב בְּצַעַר גְּדוֹל, וְלִפְעָמִים עוֹשֶׂה מְרִיבָה עִם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
חֵם וְשְׁלוֹם, לָמָּה הוּא מְשַׁנֵּה מִשְׂאֵר בְּנֵי אָדָם? לָמָּה הֵוא יוֹשֵׁב
בְּבֵיתוֹ שֶׁבַע וּמְלֵא כָּל טוֹב, וְהוּא מְכַרָּה לְהַסְתַּוְּבֵב עַל הַפְּתָחִים
וְלִקְבִץ נְדָבוֹת? וְזֶה גּוֹרֵם לוֹ טַעֲנוֹת וּמְחַלְקֵת בְּלָבוֹ עַל הַשֵּׁם יְתְבַרְךָ,

חס ושלום, אבל בשאדם בא ונותן לו צדקה בסכר פנים יפות, ולכל הפחות מפנים אותו עם דבורי פיוס ונחמה, חוזר העני ומבקש מחילה מלפניו ותברך על שהטיח דברים כלפי מעלה. נמצא, שעשה שלום בינו לבין הקדוש ברוך הוא, ושכרו גדול מאד, ולכן מצות צדקה גדולה מאד, והיא עקר התקון של תאות ממון, שיכונ אדם בכל אשר ירויח, שיתן מהונו לצדקה, וזה התקון הפללי של כל המשא ומתן (לקיטי מוהר"ן חלק א' סימן כט).

וימינא דא זמין למבנא בי מקדשא

והנה בזכות הצדקה והחסד תבוא הגאלה, וכדברי הזוהר שמוזכר רבנו ז"ל בתורה זו (פנחס רכ ע"ב): **'וימינא דא זמין למבנא בי מקדשא'**, שבימין זו של צדקה וחסד, עתיד בית המקדש להבנות, כי בית המקדש הוא מקום הצדקה והחסד, כי שם תרמו כל נשמות ישראל נדבת ידם לבנינו ולעבודת הקרבנות, ושם נתקנת כל תאות ממון, ולא הסתבלו על חסרון ממון בלל, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (תמיד כט ע"א): **'אין עניות במקום עשירות'**, וזה לעמת זה המשיכו על עצמם חסד וצדקה עלאה מאת הקדוש ברוך הוא, כי נתפפרו כל העוונות על ידי מעשה הקרבנות, שהוא החסד והצדקה הגדולים ביותר, שבאשר מקריב אדם בהמה לקרבן, נתפפרו כל עוונותיו, וגם היום שאין לנו בית המקדש בפעל ממש, הרי אמרו חכמינו הקדושים (ברכות לג ע"א): **'כל מי שיש בו דעה פאלו נבנה בית**

המקדש בימיו; נמצא, פשיט לאדם דעה, ועושה צדקה וחסד עם הבריות, הרי נחשב כאלו עושה צדקה וחסד בבית המקדש מפוש, ונמשכים עליו חסדים ורחמים גמורים, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (שפת קנא ע"ב): 'כל המרחם על הבריות, מרחמים עליו מן השמים'.

בזכות הארגונים והקבוצות הקדושות של עושי צדקה וחסד ולכן אשרי המוסר נפשו לעשות צדקה וחסד תמיד, כי בזה עוסק בקרוב הגאולה ובכנין בית המקדש, ובכח ובזכות הארגונים והקבוצות הקדושות של עושי צדקה וחסד, כגון חברת "הצלה", "מתעסקים", ו"שומרים", וכיוצא בהם – תבוא הגאולה, אשרי מי שיש לו חלק בזה, כי בשמים חשוב מאד בפעושים צדקה וחסד עם הבריות, ושכרו רב מאד בזה ובכא לנצח, אשרי לו ואשרי חלקו.

למה לא נתגלה אליהם יוסף תכף ומיד?

וקשר מוהרא"ש נ"י את הענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד. כי הנה מצינו בפרשת השבוע, שגלגל יוסף הצדיק עם אחיו כפה מיני גלגולים, והעליל עליהם כפה מיני עלילות, לפני שנתגלה עליהם ואמר: "אני יוסף", וכל המפרשים מתנגעים מאד לפרש זאת, אם בין כך רצה למחל להם, למה לא נתגלה אליהם תכף ומיד, ואמר להם "אני יוסף", בלי לצער אותם עם כל מיני גלגולים ועלילות?

גִּלְגַּל עֲלֵיהֶם כָּל הַגִּלְגָּלִים, כְּדֵי לְעֹרֵר אֶצְלָם מִדַּת הַחֶסֶד
אָבֵל עַל פִּי דְבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל הַנ"ל מוֹכֵן הַעֲנִין מֵאֹד, כִּי יוֹסֵף הַצַּדִּיק
הִרְגִישׁ שֶׁתִּיהָ אֶצְלָם פְּגָם בְּמִדַּת הַצְּדָקָה וְהַחֶסֶד, כִּי אִיד לֹא־קָחִים אֹה,
וּמְשִׁים בּוֹ הַכְּלָבִים, וְזוֹרְקִים אוֹתוֹ בְּכוֹר מְלֵא נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים,
וּמְגַלְגָּלִים עָלָיו אֲבָנִים, וּלְבִסּוֹף מוֹכְרִים אוֹתוֹ לְעֶבֶד, הֲלֹא אֶפְלוּ אִם
אִינוּ אוֹחוֹ כְּשִׁיטְתָם, וְאִינוּ מִתְנַהֵג בִּישֵׁר כְּפִי דַעְתָּם, הֲלֹא יֵשׁ מִדַּת
צְדָקָה וְחֶסֶד שֶׁהִיא לְפָנִים מִשׁוֹרֵת הַדִּין, וְתִיהָ לָהֶם לְרַחֵם עָלָיו,
וּבְפָרֵט שֶׁחֲלָד לְתַמוֹ בְּצוּי אֲבִיו, וּבְגִזְרַת כְּבוֹד אָב, לְרֹאוֹת שְׁלוֹמָם
וּמוֹכְתָם, וְדִיקָא אִזּוֹ הַתְּנַכְלוּ עָלָיו לְהַמִּיתוֹ! בְּגִלְגַּל זֶה גִּלְגַּל עֲלֵיהֶם כָּל
הַגִּלְגָּלִים, כְּדֵי לְעֹרֵר אֶצְלָם מִדַּת הַחֶסֶד וְהַרְחֻמְנוּת, וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ
בַּפֶּעַם הָרִאשׁוֹנָה שֶׁנִּפְגְּשׁוּ עִמוֹ, כְּשֶׁחָשַׁד אוֹתָם לְמַרְגְּלִים אֶת הָאָרֶץ
(פְּרָאשִׁית טב, כא): וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אָחִיו אָבֵל אֲשֶׁמִּים אֲנַחְנוּ עַל אָחִינוּ
אֲשֶׁר רָאִינוּ צָרַת נַפְשׁוֹ בְּהִתְחַנְּנוּ אֵלֵינוּ וְלֹא שָׁמַעְנוּ, עַל כֵּן בָּאָה
אֵלֵינוּ הַצָּרָה הַזֹּאת. כִּי "אִישׁ אֶל אָחִיו" זֶה שָׁמְעוֹן אֶל לִוִי, כְּדֹאִיתָא
בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ (מִקְצֵי ר' ע"ב), שֶׁהֵם הָיוּ הָעַקְרִים שֶׁהִתְיַעְצוּ עָלָיו לְהַרְגוֹ,
וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב (פְּרָאשִׁית לו, יט): וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אָחִיו הֲנֵה בַעַל
הַחַלּוּמוֹת הֲלֹזָה בָּא, שֶׁאֵלּוּ הָיוּ שָׁמְעוֹן שֶׁאָמַר אֶל לִוִי, וּכְשֶׁרָאוּ
הָעֲלִילוֹת שֶׁמַּעֲלִילִים עֲלֵיהֶם, הִתְחִילָה לְהִתְעוֹרֵר אֶצְלָם מִדַּת
הַרְחֻמְנוּת.

מוכנים לעשות הכל בשביל הצלת האה

אבל עדין גלגל יוסף עמקם עוד, והשד אותם בגנבת הגביע, עד שרצה לקחת מהם את בנימין לעבד, ואז ראה עצם מסירת נפשם בעד בנימין, ואיך שמוכנים לעשות הכל בשביל הצלתו, שזוהי מדת הצדקה והחסד בתכלית, ורק אז נתודע אליהם, ואמר להם: "אני יוסף", כי הבין שחזרו בתשובה, וקנו מדת הצדקה והחסד בשלמות. וזה ענין הגביע ששם יוסף באמתחת בנימין, ואמר להם (בראשית מד, ד): **למה שלמתם רעה תחת טובה**, כי רמוז להם, שעדין צריכים לתקן מדת הצדקה והחסד בשלמות, שהרי יוסף הלך בשליחות אביו לראות שלומם ולבקש טובתם, ולמה שלמו לו רעה תחת טובה, הלא על זה פתיב (משלי יו, ג): "משיב רעה תחת טובה לא תמוש רעה מביתו".

רמזים ומדות נפלאים במעשה הגביע

וזה רמז להם במעשה הגביע, כי גביע אותיות י"ג ע"ב, אותיות ע"ב מרמזים על מדת החסד, כי ע"ב בגימטריא חס"ד, ואותיות י"ג מרמזים על י"ג מדות הרחמים, שהן מדות רחמנותו יתברך, שהם הצדקה והחסד שתקדוש ברוך הוא עושה עם כל הבריות, וכמו דאיתא במדרש, (תנחומא פקודי), שבשעת הבריאה, קטרגו המלאכים על בריאת האדם, שעתידי לחטא לפניו, ואמר להם תקדוש ברוך הוא: וכי בחנם נקראתי רחום, וכי בחנם נקראתי חנון וכו', כי כל

אחת מי"ג מדות הַרְחָמִים היא צְדָקָה וְחֶסֶד מִיַּחַד מֵאֵת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׂמוּחַל וְסוֹלַח לְכָל אָדָם, עַל כָּל מִינֵי עוֹנוֹת שְׂנֵאָשָׁל בָּהֶם, חֵם וְשָׁלוֹם. וּבְעִבּוּדַת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וּבְמַעֲשֵׂה הַקְּרָבָנוֹת נִתְגַּלָּה זֹאת בְּיוֹתֵר, כִּי שֵׁם נִתְבָּפֵר הַכֹּל, וְלִכֵּן י"ג פְּעַם ע"ב, עוֹלָה בְּגִמְטְרִיא 'אֲדַע בֵּית הַמִּקְדָּשׁ', כִּי עַל יְדֵי בְנֵין הַדַּעַת, שֶׁהוּא בְנֵין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, מִמְּשִׁיכִים הַחֶסֶד שֶׁל י"ג מִדּוֹת הַרְחָמִים, וְכֵן בִּי"ת הַמִּקְדָּשׁ (עַם ב' תַּמְנוֹת וְחַפְלָה) בְּגִמְטְרִיא י"ב פְּעַם חֶסֶד, וְהַחֶסֶד הִי"ג הוּא שְׂרֵשׁ הַחֶסֶד, שְׂמִשְׁשׁ נְמֻשְׁכִים שְׂאֵר כָּל הַחֶסֶדִים, שֶׁהוּא שֵׁם הַיּוֹ"ה בְּרַבּוּעַ כְּזֶה: י' י"ה יח"ו יח"ה הַעוֹלָה בְּגִמְטְרִיא 'חֶסֶד', שֶׁהוּא שִׁיר פְּשׁוּט, כְּפוּל, מְשֻׁלָּשׁ, מְרַבֵּעַ, שֶׁהוּא הַשִּׁיר שִׁיתָעַר לְעֵתִיד לְבֹא בְּבִנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ (לְקוּמֵי מוֹתֵר"ו חֶלֶק ב' סִימָן ח'). וְיוֹסֵף הַצַּדִּיק רָמַז כָּל זֹאת לְאַחֵיו הַקְּדוֹשִׁים בְּמַעֲשֵׂה הַגְּבִיעַ, שֶׁעֲדוֹן עֲלֵיהֶם לְתַקֵּן מִדַּת הַצְּדָקָה וְהַחֶסֶד, וְלָחֵשׁ לְעַצְמָם בְּכָל י"ג מִדּוֹת הַרְחָמִים שִׁישְׁנָן אֶצֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְכִמוּ שֶׁאֲמָרוּ תְּכַמִּינֵנו הַקְּדוֹשִׁים (מְכִילֵתָא בְּשַׁלַּח): 'הַדְּבַק בְּמִדּוֹתָיו, מַה הוּא רַחוּם, אֵף אֶתָּה תְּהֵא רַחוּם, מַה הוּא חַנּוּן אֵף אֶתָּה תְּהֵא חַנּוּן'; שֶׁזֶהוּ גְּבִיעַ י"ג ע"ב, י"ג פְּעַם חֶסֶד, שֶׁזֶה כּוֹלֵל כָּל שְׁלֹשׁ עֲשָׂרֵה מִדּוֹת הַרְחָמִים בְּיַחַד.

וּרְצִינָה הִיא יוֹצֵאת מַחֲלָקוֹ שֶׁל יְהוּדָה, וְנִכְנָסַת בְּחֲלָקוֹ שֶׁל בְּנֵימִין וְהִנֵּה בְּתַחֲלַת פְּרִשֵׁת וַיִּגְשׂוּ, שֶׁקְרָאנוּ עִכְשָׁנוּ בְּמִנְחָה, מְצִינֵנו, שִׁיחַוְדָה מִסֵּר נִפְשׁוֹ בְּיוֹתֵר עַל הַצֵּלַת בְּנֵימִין, וְכִמוּ שֶׁשְׁפָתוֹב (בְּרֵאשִׁית מו, יח)

וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה וַיֹּאמֶר בִּי אֲדַנִּי וְגו' בִּי אֵיךְ אֶעֱלֶה אֶל אָבִי וְהַנְּעַר
 אֵינְנֵנו אֹתוֹ וְגו'. נִמְצָא, שֶׁהַכְּנִים עֲצָמוּ בְּעֵבֵי הַקּוֹרָה שֶׁל עֲשִׂית צְדָקָה
 וְחֶסֶד יוֹתֵר מִשָּׂאֵר אֲחָיו, עַל כֵּן מְצִינֵנו שְׁבִית הַמִּקְדָּשׁ נִבְנָה בְּחֻלְקוֹ
 שֶׁל יְהוּדָה וּבְנִימֵינָה דִּיקָא, וְכֵמוּ שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יִמָּא כּו ע"א):
 'מָה הָיָה בְּחֻלְקוֹ שֶׁל יְהוּדָה? הֲרַ הַבֵּית הַלְּשָׁכוֹת וְהַעֲזָרוֹת, וּמָה הָיָה
 בְּחֻלְקוֹ שֶׁל בְּנִימֵינָה? אוֹלָם וְהִיכַל וּבֵית קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים. וְרִצּוּעָה הִתְנַה
 יוֹצֵאת מִחֻלְקוֹ שֶׁל יְהוּדָה, וְנִכְנְסֵת בְּחֻלְקוֹ שֶׁל בְּנִימֵינָה, וּבָהּ מִזְבֵּחַ
 בְּנוּי'. כִּי כְּשֶׁמָסַר יְהוּדָה נַפְשׁוֹ לְהַצֵּלֵת בְּנִימֵינָה, נִתְגַּלְגַּל כּוֹחַ הַצְּדָקָה
 וְהַחֶסֶד שֶׁלּוֹ בְּיוֹתֵר. וְעַל כֵּן הַמִּקְדָּשׁ בְּנוּי בְּחֻלְקוֹ, וְגַם בְּחֻלְקוֹ שֶׁל
 בְּנִימֵינָה, לְהַרְאוֹת מַעֲלוֹת הַצְּדָקָה, הֵן מִצַּד הַנּוֹתֵן וְהֵן מִצַּד הַמְּקַבֵּל, כִּי
 שְׂנִיָּהֶם מִשְׁלִימִים רִצּוֹן הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שָׂמוּ, שֶׁצּוֹנֵנו לַעֲשׂוֹת צְדָקָה עִם
 הַבְּרִיּוֹת, וּבְחֻלְקָם נִבְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁהוּא עֶקֶר מְקוֹם הַצְּדָקָה
 וְהַחֶסֶד, וְשֵׁם מִתְקַבְּלִים הַקְּרִבְנוֹת שֶׁהֵם עֶקֶר הַצְּדָקָה וְהַחֶסֶד שֶׁל
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁלּוֹקַח מֵאֲתָנֵנו קְרִבְנוֹת בְּשָׂכִיל כַּפָּרֵת עוֹזְנוֹתֵינוּ.

דִּיקָא מִבֵּית הַמִּקְדָּשׁ יוֹצֵא אוֹר הַצְּדָקָה וְהַחֶסֶד לְכָל הָעוֹלָם

וְזֶה מְעוֹרֵר אוֹתָנֵנו לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וְחֶסֶד עִם כָּל הַבְּרִיּוֹת, שֶׁהֲרִי
 הַמְּצוּוֹת שְׂבִין אָדָם לְחֻבְרוֹ הֵן יוֹתֵר חֲמוּרוֹת מִן הַמְּצוּוֹת שְׂבִין אָדָם
 לְמָקוֹם, שֶׁהֲרִי הַמְּצוּוֹת שְׂבִין אָדָם לְמָקוֹם, מַעֲשֵׂה הַקְּרִבְנוֹת, וְיוֹם
 הַכַּפּוּרִים מְכַפְּרִים, מָה שְׂאִין כֵּן הַמְּצוּוֹת שְׂבִין אָדָם לְחֻבְרוֹ, אֵינֵן
 מִתְּכַפְּרוֹת עַד שִׁירְצָה אֶת חֻבְרוֹ, נִמְצָא, שֶׁהַצְּדָקָה שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ

הוא עוֹשֶׂה עִמָּנוּ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, צְרִיכָה לְעוֹרֵר אוֹתָנוּ עַל מִדַּת הַצְּדָקָה וְהַחֶסֶד שֶׁבֵּין אָדָם לְחֵבֶרֶו, וְדִיקָא מִבֵּית הַמִּקְדָּשׁ יוֹצֵא אוֹר הַצְּדָקָה וְהַחֶסֶד לְכָל הָעוֹלָם, וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחומָא בְּהַעֲלוֹתָד): 'לָמָּה חֲלוֹנוֹת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, צְרוֹת מִבְּפָנִים וְרַחְבוֹת מִבְּחוּץ, כִּי מִשָּׁם יוֹצֵא אוֹר לְכָל הָעוֹלָם; וְעַקֵּר הָאוֹר לְגַמֵּל הַסֵּד עִם כָּל הַבְּרִיּוֹת.

אחר מעשה הגביע התעוררו רחמי יהודה

ולכן דיקא אחר מעשה הגביע, התעוררו רחמי יהודה מאד, ומסר נפשו להצלת בנימין, ואז נתגלה להם יוסף הצדיק, ונתאחדו כל הי"ב שבטים ביחד, ונשלמה מדת החסד בין כלם, וזכו לבנין בית המקדש שהוא בנין הדעת, בי"ת המקדש בגימטריא י"ב פעמים חס"ד, והמשיכו החסד הי"ג שהוא שרש החסד, ועל ידי זה זכו לבנין הדעת, 'אדע בית המקדש' בגימטריא י"ג פעם 'חסד', שכל זה ענין גביע, אותיות י"ג ע"ב, ולבסוף זכו לבנין בית המקדש ממש, ובחלקו של יהודה ובנימין דיקא, כי ביניהם נשלמת הצדקה, ובזכות זו סוף כל סוף תבא הגאולה, ויבנה הבית השלישי – במהרה בימינו, אמן.

לחמו היונים לבטל עבודת בית המקדש, שהיא מקום גלוי הצדקה

ונה הקשר לימי הנבחה הקדושים, שתמיד חלים בפְּרֻשִׁיּוֹת אֵלוֹ הַמְּדַבֵּר מִיוֹסֵף עִם אָחִיו, כִּי הַיּוֹנִים, שֶׁהֵם חֲכָמֵי הַטֶּבַע, כִּפְרוּ בְּכָל מִשְׁגַּח שֶׁל צְדָקָה וְחֶסֶד, שֶׁהָרִי צְדָקָה וְחֶסֶד בְּנוּיָה וּמִסְפַּדָּת עַל אֲמוּנָה

והשגחה. ולכן לחמו היונים לבטל עבודת בית המקדש, שהיא מקום גלוי הצדקה והחסד, ופרצו בחומתה י"ג פּרצות, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (שקלים כה ע"ב): "י"ג פּרצות פּרצו מלכי יון בשערי העזרה, י"ג דיקא, פּננָד י"ג מדות הרחמים שהתנגלו ביותר בבית המקדש, פי החומות של בית המקדש, מרפזות על החומות והמחיצות של המוחין הקדושים, שמפרידים נשמות ישראל מאמות העולם, ומגלים לכלם שהם זרע אברהם יצחק ויעקב, והם רחמינו בישנים וגומלי חסדים (נשמות עט ע"א), ואמרו חכמינו הקדושים (ביצה לב ע"ב), פתיב (דברים יג, יח): "ונתן לך רחמים ורחמך" – פל המרחם על הבריות בידוע שהוא מורעו של אברהם אבינו, וכל מי שאינו מרחם על הבריות בידוע שאינו מורעו של אברהם אבינו.

טעם שרצו היונים לבטל מהם חֲדָשׁ מִילָה וּשְׁבֵת

אבל היונים, שהם חכמי הטבע – פּפרוּ בְּכָל זֶה, וְלִכֵּן לְחַמוּ לְבַטֵּל אֵת עֲבוֹדַת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְכֵן לְבַטֵּל מֵהֶם חֲדָשׁ מִילָה וּשְׁבֵת, שְׁגָם הֵם עֵקֶר הַהִבְדָּלָה בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאַמּוֹת הָעוֹלָם, כִּי "מִילָה", הִרִי הִיא הַחוּתָם הַקְּדוּשׁ בְּבִשְׂרָנוּ הַמִּבְדִּיל אוֹתָנוּ מֵאַמּוֹת הָעוֹלָם, שֶׁהֵם עֲרֵלֵי לֵב וְעֲרֵלֵי בָשָׂר, וְ"שְׁבֵת" הִיא הָאוֹת שֶׁנִּתְּנָה בֵּינֵינוּ וּבֵינֵי יִתְבָּרַךְ, וְכִמוּ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת ל"א, יז): "בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִיא לְעוֹלָם". וְ"חֲדָשׁ" הוּא הַרְמוֹז הַקְּדוּשׁ שֶׁל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁמוֹנִין לְחֲדָשֵׁי הַלְבָנָה, וְהֵם מֵתְחַדְּשִׁים בְּכָל עֵת כְּמוֹ הַלְבָנָה, שֶׁמִּתְנַדְּלֵת וּמִתְקַטְּפֵת,

והוֹזֵרָת וּמִתְגַּדְּלָת, שֶׁהוּא סִימֵן יִשְׂרָאֵל, שְׂאֵף שְׁעוֹבְרִים עֲלֵיהֶם כָּל מִינֵי גְלוֹת וְרִדִּיפוֹת וְאַכְזָרִיּוֹת מֵאַמּוֹת הָעוֹלָם, תְּמִיד חוֹזְרִים וְצוֹמְחִים מִחֲדָשׁ בְּמִדִּינוֹת חֲדָשׁוֹת וּבּוֹנִים בְּתֵי כְּנָסוֹת וּבְתֵי מִדְרָשׁוֹת וְיִשׁוּבוֹת וּמְקוֹאוֹת, וְלֹא יִכְלוּ אַמּוֹת הָעוֹלָם לְהֵם כָּלֵל, מֵה שְׂאִין בֶּן בְּנֵי אַמּוֹת הָעוֹלָם הַמוֹנִים לִימּוֹת הַחֲמָה, כְּשֶׁהִגִּיעַ זְמַנָּם וְנִתְמַלְא סֵאתָם, עָבְרוּ וְנִתְבַטְּלוּ מִן הָעוֹלָם, כְּמוֹ הַמְצָרִיִּים, וְהַכְּבָלִיִּים, וְהַיּוֹנִים, וְהַרוֹמִיִּים, וְשָׂאֵר אַמּוֹת הָעוֹלָם שֶׁרָדְפוּ אֶת יִשְׂרָאֵל.

החלוק הנפלא שבין פורים להנכה

וְלָכֵן בִּימֵי בֵּית שְׁנֵי, נִתְקַנְאוּ הַיּוֹנִים בְּיִשְׂרָאֵל מְאֹד, וְרָצוּ לְכַפֵּל מֵהֶם אֶת הַחוֹמוֹת וְהַמְּחִיצוֹת שֶׁיֵּשׁ בֵּינָם לְבֵין אַמּוֹת הָעוֹלָם, וּכְדַבְּרֵי הַמֶּן בְּשַׁעֲתוֹ (אֶסְתֵּר ג, ח): "וַיִּשְׁנֶנּוּ עִם אֶחָד מִפְּזֵר וּמִפְּרָד בֵּין הָעַמִּים וּדְתִיָּהֶם שׁוֹנוֹת מְכַל עַם", וּכְמוֹ שְׂמוֹכִירִים רִשְׁעָתוֹ בְּזִמְר "מַעוֹז צוּר" לַחֲנֻכָּה, כִּי גַם הוּא קָנָא מְאֹד בְּהַפְרַדַּת יִשְׂרָאֵל מֵאַמּוֹת הָעוֹלָם, רַק הַמֶּן רָצָה לְהַעֲבִיר גּוֹפָם מִן הָעוֹלָם, וְעַל כֵּן נִתַּן חַג פּוּרִים לְמִשְׁתָּה וּלְשִׁמְחָה גְשׁוּמִית, מֵה שְׂאִין בֶּן הַיּוֹנִים, רָצוּ שֶׁיִּדְמוּ נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֲלֵיהֶם בְּהַתְנַהְגּוֹתָם, וַיְהִי "מִתְיוֹנִים", חֵם וְשְׁלוֹם, וְלָכֵן פָּרְצוּ חוֹמוֹת מְגֻדָּלָם, שֶׁהֵן הַמְּחִיצוֹת הַמְּבַדִּילוֹת בֵּינֵיהֶם, וְהֵם הַמְּחִיצוֹת שֶׁל צְדָקָה וְחֶסֶד, הַמְּסַבְּבוֹת אוֹתָם בְּכָל עֵת, וְהַמְּבַדִּילוֹת בֵּינֵיהֶם לְבֵין אַמּוֹת הָעוֹלָם.

הכניעו גאות היונים חכמי הטבע, והגיעו לירי בטול והכנעה

וְלָכֵן כְּשֶׁנִּצְחָה הַצְּדִיקִים לְשִׁבְדוֹר אֶת הַיּוֹנִים, וְגִרְשׁוּ אוֹתָם מִבֵּית

המקדש, קבעו ימי הנבזה לימים טובים של הלל והודאה ושמחה רוחנית, וגם תקנו י"ג השתחויות בבית המקדש, כנגד י"ג פרצות שפרצו בחומתה, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (שקלים כה ע"ב): 'גדרום בני השמונאי, וגזרו כנגדן י"ג השתחויות'. כי הכניעו את הנאווה והשחץ של היונים חכמי הטבע, והגיעו לידי בטול והכנעה של אמונה והשגחה, שהוא ענין השתחויה, שהוא הבטול הגמור מלפניו יתברך, וקבלו נשמות ישראל ימי הנבזה הקדושים, הקובעים בתוכם מדת הצדקה והחסד, הקשורים ביותר לאמונה והשגחה, והם ימים שמאיר בהם אור הגנוז של לעתיד לבא.

עקר התגלות הנס של הנבזה הוא התגלות מדת ההשגחה והאמונה

והנה על פי כל זה יובן קשר נאה בדברי הגמרא (שבת כב ע"א), שני מאמרי רב נתן בר מניומי משמיה דרב תנחום, גר של הנבזה שהניחה למעלה מעשרים אמה פסולה, כסבה וכמבוי, ואחר כך, מאי דכתיב, (בראשית לו, כד): "והבור רק אין בו מים", ממשמע שנגאמר "והבור רק", איני יודע שאין בו מים? אלא מה תלמוד לומר אין בו מים? מים אין בו אבל נחשים ועקרבים – יש בו, וכל המפרשים מתנגעים למצוא קשר וסמיכות בין שני מאמרים אלו, והנה על פי הנ"ל יש לומר בטוב טעם ודעת, כי עקר התגלות הנס של הנבזה הוא התגלות מדת ההשגחה והאמונה – להאמין בהשגחה פרטית, ולעשות צדקה וחסד עם כל הבריות.

שִׁיכּוֹן עֵינָיו לְהִתְבּוֹנֵן תְּמִיד בְּצָרְכֵי שֶׁל אַחֵרִים

וְלִכְּן הַמִּצְוָה לְהִנִּיחַ נֶר חֲנֻכָּה לְמִטָּה מֵעֲשָׂרִים אַמָּה, בְּמָקוֹם שְׁשׁוּלְטָת בּוֹ הָעֵינַי, בְּדֵי שִׁיכּוֹן עֵינָיו לְהִתְבּוֹנֵן תְּמִיד בְּצָרְכֵי שֶׁל אַחֵרִים, וּלְרַחֵם עֲלֵיהֶם וּלְעֲשׂוֹת עִמָּהֶם חֶסֶד, שֶׁהוּא גַם סוּד תְּסַפֶּה, לְזַכֵּר אֶת הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בַּמִּדְבָּר, וּלְעֲשׂוֹת חֶסֶד עִם כָּל הַבְּרִיּוֹת, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סֵפֶה כו ע"ב): 'כָּל יִשְׂרָאֵל רְאוּיִים לֵישֵׁב בְּסִפֶּה אַחַת'; וְגַם סוּד הַמְּכּוּבֵי, שֶׁמֵּאֲחַד כָּל הַגְּרָמִים בְּמְכּוּבֵי בִּיחָד, וַיְהִי נֶחֱשֵׁב שְׂפָלִים אוֹכְלִים מִמָּקוֹם אֶחָד, וְעַל זֶה מְבִיאָה הַגְּמָרָא מִיד אֶת הַמֵּאֲמָר הַשְּׁנִי שֶׁל רַבִּי תַנְחוּם, אוֹדוֹת יוֹסֵף וְאַחִיו, שֶׁזָּרְקוּ אוֹתוֹ בְּבוֹר שֶׁל נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים, לְהוֹרֹת, שֶׁהַפָּגֶם שֶׁלָּהֶם הָיָה בְּמִדָּה זֹאת שֶׁל צְדָקָה וְחֶסֶד, וְרַק אַחַר שֶׁנִּגְלַל עִמָּהֶם יוֹסֵף כָּל הַנְּגַלְגָּלִים – חֲזָרוּ בְּתִשׁוּבָה שְׂלֵמָה, וְהִשְׁתַּלְּמוּ בְּמִדַּת הַחֶסֶד כְּרֵאוּי.

שְׁנוּחֵינּוּ הַנְּעָרִים הָעֲנִיִּים לְסַבֵּב בְּחֻנְכָה עַל הַתַּחִּים

וְהִנֵּה עַל פִּי זֶה מוֹבֵן טַעַם מֵתוֹק בְּדַבְרֵי הַפּוֹסְקִים (מִגּוֹן אֲבָרָהם רִישׁ סִימּוֹן תר"ע), שְׁנוּחֵינּוּ הַנְּעָרִים הָעֲנִיִּים לְסַבֵּב בְּחֻנְכָה עַל הַתַּחִּים, עֵינַי שָׁם, וְלִכְאוּרָה יִפְלֵא, אֵיזָה קֶשֶׁר יֵשׁ לָזֶה לִימֵי חֲנֻכָּה? אָבֵל עַל פִּי הַנַּ"ל מוֹבֵן מְאֹד, כִּי דִיקָא זֶה עֶקֶר הַתְּאָרָה שֶׁל חֲנֻכָּה, לְעֲשׂוֹת צְדָקָה וְחֶסֶד עִם הַבְּרִיּוֹת, וְלְחַזֵּר וּלְתַאֵיר אוֹר בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁהוּא אוֹר י"ג מִדוֹת תְּרַחֲמִים, אוֹר הַהִשְׁגָּחָה, וְאוֹר י"ג עַקְרִים שֶׁל אֲמוּנָה, וְלִקְבַּע אוֹתָם בְּלִבֵּנוּ, וְכָל זֶה נִתְגַּלָּה עַל יְדֵי מִצְוַת צְדָקָה וְחֶסֶד דִּיקָא, כִּי עַל יְדֵי

מְכַנְיָעִים תַּאֲוֹת מָמוֹן וּמְשִׁיבִים הַשְּׂגָחָה, שְׂוֵה עֵקֶר הַנְּצַחֵן שֶׁל יָמֵי
חַנּוּכָה, שֶׁהַכְנִיעוּ אֶת הַיּוֹנִים חֲכָמֵי הַטֹּבֵעַ, וְהַמְשִׁיבֵי הַשְּׂגָחָה.

וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִזְכְּנוּ לְחַכְנִים בְּעֶצְמוֹנוּ כָּל הָאוֹרוֹת הַנִּפְלְאִים הַמְּאִירִים
בְּיָמִים קְדוֹשִׁים אֵלֶּה, וְנִתְגַּבֵּר בְּיוֹתֵר לַעֲשׂוֹת תְּרִבָּה צְדָקָה וְחֶסֶד, וְעַל
יָדֵי זֶה יְחִישׁ וַיִּמְהַר הַגְּאֻלָּה, וְיִתְגַּלֶּה אוֹרוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, רֵאשִׁי תְּבוֹת
מְזוּזָה יָמִין חַנּוּכָה שְׂמַאל. וְנִקְבַּל אֶת פְּנֵי מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ בְּמַהֲרָה
בְּיָמֵינוּ, אָמֵן וְאָמֵן.

הַזְדַּמְנוּת נִפְלְאָה!

”הַמְשַׁתְפָּטֵף בְּהַדְפָּסֶת ”אֲשֶׁר
בִּנְחָל”, (אף כַּמָּה אַנְשִׁים בְּנֶחֱד), יִזְכֶּה
לְיִשׁוּעָה בְּכֹל עֵינָן שִׁיֶּצְטָרֵךְ...”

(כ"ק מרן מוהר"א ש"ש ל"ט"א)

לְנִטְיִילַת חֵלֶק בְּהַדְפָּסֶת הַפְּרָכִים
הַקְדוּשִׁים שֶׁל 'אֲשֶׁר בִּנְחָל':

052-7622316